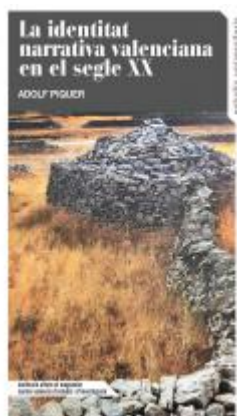

Inici

Una panoràmica de la narrativa valenciana

nuvibo

dl., 17/05/2021 - 08:04

Piquer, Adolf. *La identitat narrativa valenciana en el segle XX*. València: Institució Alfons el Magnànim: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, 2020. 238 p. (Estudis universitaris; 172). ISBN 978-84-7822-870-6. 18 €.

Quina és la intenció d'una història literària? Aquesta és la pregunta cabdal que cal tindre present abans, durant i després de llegir qualsevol escrit d'història o de crítica literària. Tothom sap que la Història no és més que un relat i que la seua construcció no és un afer menor, sinó que és cabdal per entendre-la. La Història, en general, però la història literària també, ha servit com a reforçament ideològic, de justificació nacional o de reivindicació social, per exemple. Una història literària

pot condemnar a l'oblit tota una generació (pensem per exemple en les lectures anteriors de l'edat moderna catalana) o reivindicar-ne el valor. De fet, l'exercici més interessant de la historiografia literària és justament aquest: el de poder reivindicar obres que per motius determinats han estat marginades.

La identitat narrativa valenciana en el segle XX, d'Adolf Piquer, podria ser una d'aquestes obres. És a dir, una que esperone la recuperació de la narrativa valenciana publicada entre el 1900 i ara. Tots els elements hi són presents: es publica a la renovada editorial pública Institució Alfons el Magnànim (IAM), editorial que té com a objectiu difondre la cultura i la investigació; hi ha certa necessitat cultural de sistematitzar la producció de l'època, i una gran part de la producció és impossible d'aconseguir en llibreries. I, tanmateix, no ho acaba d'aconseguir. Dins de l'editorial i del seu context cultural, l'estudi d'Adolf Piquer té una intenció clara: consolidar una base crítica en la literatura valenciana. En aquesta línia no seria d'estranyar que es publiquen en el catàleg de l'IAM estudis semblants sobre la poesia, el teatre i l'assaig valencià (tot i que ja existeixen altres manuals). Però si bé com a «producte editorial» és totalment coherent, com a relat de la narrativa valenciana coixeja un poc. Deixeu-me que especifique: coixeja la «focalització», el punt de vista.

El contingut de l'obra és correcte, un estudi divulgatiu que compleix amb la seua funció: identificar i

explicar els moviments literaris i els autors que han creat el panorama narratiu valencià del segle XX. L'estudi ens permet resseguir cronològicament (des del 1900 al 2010) les vicissituds de la narrativa valenciana: des de les temptatives poc modernitzadores del primer terç de segle fins a l'esclat de narradors i gèneres des dels setanta fins ara. Sense oblidar la producció tímida i tradicional que es va publicar durant el franquisme, on destaca una presència important d'autores. Cal elogiar l'enorme catàleg d'autors que aporta Piquer, sobretot la bibliografia final amb una gran part de la narrativa publicada aquells anys.

Ara bé, al que em referisc amb el problema de la focalització és que per ser un estudi divulgatiu, per descobrir i rescatar els autors valencians, és extremadament pessimista. En excés. La visió que dona Piquer de la narrativa valenciana de l'últim segle és de «tradicional», pràcticament conservadora, amb molt pocs intents de renovació. És cert, Piquer no s'inventa res, que la tradició literària valenciana tendeix a pecar de tradicional, de conrear en excés un realisme costumista, però no per això sempre de baix valor literari. De fet, el mateix Piquer al·ludeix a algunes obres de gran interès literari: bé siguen les novel·les més agosarades de Carles Salvador, la producció d'Artur Perucho, la magnífica Matèria de Bretanya de Sánchez-Cutillas, l'inclassificable *Assaig d'aproximació a Falles folles fetes foc*, la renovació de Joan Francesc Mira, els experiments de Josep Palàcios, l'encert d'Isabel-Clara Simó...

No cal dir que tot és de color de rosa quan realment no ho és, però el to pessimista de Piquer més que encoratjar una relectura actual –i actualitzada– de la narrativa anterior, sembla pràcticament que la banalitzava. Una visió en positiu de la mateixa història literària, posant el focus en els encerts, sense obviar les mancances, resultaria molt més enriquidor.

De fet, per insignificants que poden semblar els encerts, amb un mínim d'interès es poden convertir en referents culturals importants. Per posar exemples concrets, al panorama literari català –el que es produeix a Catalunya– hi ha interessants propostes editorials que estan reivindicant els escriptors més marginals i banalitzats de principis de segle: l'editorial Males Herbes ha publicat un seguit d'antologies amb autors de principis del segle XX que barreja patums literàries (Calders, Espriu o Carner) amb d'altres no tan coneguts (Elvira A. Lewi, Carles Sindreu o Àngel Ferran) que poca gent sabia situar en el món literari. Adesiara, a part de publicar clàssics grecs i llatins, també recupera obres d'autors catalans (insistisc que és un gentilici) que textualment «resten oblidats» en la col·lecció «De cor a pensa», com ara novel·les de Cèlia Suñol, Lluís Nicolau d'Olwer o Folch i Torres (que va passar de ser dels més llegits als més oblidats).

Així doncs, per què no podem trobar a hores d'ara a les llibreries (o fins i tot a les biblioteques) *El maniquí d'argila* de Carles Salvador de la qual Piquer parla tant o les novel·les de Cremades i Arlandis? *La dona forta* de Maria Beneyto també és actualment impossible d'aconseguir. El mateix passa amb l'obra de Maria Ibars. També convindria una reedició actual –i atractiva– del *Cicle de Cassana* d'Enric Valor. Per posar alguns exemples dels buits editorials que hi ha i que, a pesar del pessimisme de Piquer, semblen texts interessants i perfectament atractius hui en dia.

Si ens atenyem al títol del treball *La identitat narrativa valenciana en el segle XX*, l'objectiu de Piquer era d'identificar una identitat, «la identitat». Com alguna cosa monolítica, definible, fàcilment identificable. El

resultat ha estat el d'una panoràmica personal, amb tints pessimistes, però que té un valor fàcilment recognoscible: disposem d'un corpus crític sobre el qual treballar. Em sembla que no és una cosa menor. Tenim una base, tenim uns noms, uns títols de referència als quals podem acudir, siga per reivindicar-los o per negar-los. Tornem a sentir a parlar –o en sentim a parlar per primera volta– d'autors que la voràgine de les novetats havia colgat. Rellegim-los. Donem-los una segona oportunitat.

Marc Senabre Camarasa

De la 7a promoció de l'[Escola de Llibreria](#)

tipus document

[llibres](#)

[Butlletí](#)

Blog de l'Escola de Llibreria 2013-

[Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals – Universitat de Barcelona](#)

[Gremi de Llibreterers de Catalunya](#)

Segueix-nos també a:

El Blog de l'Escola de Llibreria no subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles.

RSS

Els continguts del blog de l'Escola de Llibreria de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de Barcelona estan

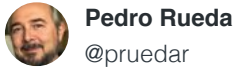

subjectes a una llicència **BY-NC-ND de CC.**

[Contacte](#)

Tuits de @EdL_UB

Escola de Llibreria ha retuitat

En fila. Bien ordenados. Un pase de portadas en el escaparate de la Librería General de [#Zaragoza](#), con libros de la editorial Dunod, de [#París](#) (1940-1965) [@EdL_UB](#)

Repositorio Dara en ow.ly/xU6650EOL3s Fotografía del AHP Zaragoza. ES/AHPZ - COYNE/007434

49m

[Incrusta-ho](#)

[Mostra-ho al Twitter](#)

[Entra](#)